

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Дияна Банкова,

преподавател към катедра „Счетоводство и одит“ на Висше училище по застраховане и финанси (ВУЗФ) – гр. София

Относно **дисертационен труд** за присъждане на образователната и научна степен **„доктор ”**

в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление 3.8. Икономика

Автор: **Янка Димчева Айвазова**

Тема: **„Проблеми при оповестяванията във финансовите отчети“**

Научен ръководител: **проф. д-р Али Вейсел, д.е.с., р.о.**

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд. При съобразяване с разпоредбите на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ, във връзка с придобиването на образователната и научна степен „доктор“, може да се отбележи следното:

1. Общо описание на процедурата

Със заповед № 167/15.05.2024 г. на Ректора на Висше училище по застраховане и финанси проф. д.ю.н. Борис Велчев съм определена за вътрешен член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на посочената по-горе тема, за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в споменатата научна специалност и професионално направление. Авторът е кандидат-докторант за периода от 24.03.2022 г. до 01.03.2023 г., и е зачислен като докторант на самостоятелна подготовка на обучение към катедра „Счетоводство и одит“ във ВУЗФ за периода от 02.03.2023 г. до 08.05.2024 г.

Представеният комплект от материали са в съответствие с нормативните изисквания. В него се съдържат всички необходими документи, които доказват успешно проведено обучение в рамките на докторската програма. Наред с това, докторантът е приложил и списък с

три броя публикации свързани с темата на дисертационния труд, както и копия на самите публикации. Публикациите са в известни и престижни издания обвързани със специализираната и изследвана тематика на дисертацията. Съдържанието следва структурата на дисертацията, а авторефератът към дисертационния труд вярно и точно представя съдържание ѝ.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Янка Димчева Айвазова е родена на 30.07.1976 г. в град Пловдив. През 1995 г. завършва средното си образование в Образцова Математическа Гимназия „Акад. Кирил Попов“ в гр. Пловдив. Висшето си образование продължава в Пловдивски Университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) и придобива магистърска степен през 2001 г. по специалност „Международни Икономически Отношения“, и специализира в областта на „Международна Търговия“. Непосредствено след това продължава обучението си във Великотърновски Университет „Св.Св. Кирил и Методий“, като през 2003 г. придобива магистърска степен по специалност „Счетоводство и контрол“. От 02.03.2023 г. до 08.05.2024 г. е зачислена, като докторант на самостоятелна подготовка във „Висше училище по застраховане и финанси“ в докторска програма „Счетоводство, одит и анализ“ към катедра „Счетоводство и одит“.

Кариерното си развитие започва, като оперативен счетоводител през 01.06.2001 – 25.04.2006 в ЕТ „ДАР – Димчо Арнаудов“, гр. Пловдив. За периода 26.04.2006 – 31.12.2013 осъществява дейност в качеството на главен счетоводител в „Арнаудов 7“ ООД, гр. Пловдив. Докторантът продължава да развива своите компетенции в областта на счетоводството и финансовия одит. Доказателство за това е, че през периода 01.10.2007 – 01.10.2009, работи като помощник одитор в „Мегатон“ ЕООД, гр. Пловдив. От 2010 г. продължава да извършва счетоводни услуги в „Ръодл и Партнер“ ЕООД. А от 2014 г. работи в „БПО България“ ЕООД, като към момента е управител на счетоводното дружество. Дългогодишният практически опит в областта на счетоводството и финансовия одит дава увереност за познаването на изследваната материя в дисертационния труд от страна на докторанта.

3. Актуалност на тематиката, познаване на проблема, методика на изследването

По отношение на актуалността на темата на дисертационния труд може да се обобщи, че изследваната тематика свързана с оповестяванията във финансовите отчети е много съществена за счетоводството. Причината е непрестанните промени на изискванията във финансовите отчети, към които счетоводители и собствениците на дружества трябва да се адаптират много бързо. Тези промени се реализират в цял свят – Съединени американски щати (САЩ), Германия, Франция, Великобритания, които са задълбочено изследвани и представени от страна на докторантът. Вследствие на това в международните изисквания, се налагат

трансформации и в национални регулаторни изисквания, които рефлектират върху българската счетоводна практика. Съответно докторантът поради тези обстоятелства изследва задълбочено нормативната рамка свързана със счетоводните оповестявания във финансовите отчети. Актуалността се обуславя от подробното характеризиране на съвременното състояние на изследвания въпрос свързан с оповестяванията, и необходимостта от решаване на проблематиката в този контекст.

Представената тема развива, разширява и обогатява научното познание в областта на оповестяванията във финансовите отчети на дружествата. В допълнение се идентифицират настъпили проблеми и се предлагат начини за тяхното решение.

От изложението в дисертационния труд става ясно, че докторантът познава много добре проблематиката, свързан със спецификата на информацията, която трябва да бъде оповестена във финансовите отчети. Представени са аналитични постановки, базирани на свободно достъпни документи и материали, които имат отношение към съвременните концепции за структурата и съдържанието, компонентите, счетоводните политики на информацията във финансовите отчети.

Идентифициран е рискът от настъпването на асиметрична информация, която би могла да изкриви финансовият резултат. Задълбочено са изследвани Националните счетоводни стандарти (НСС), както и Международните счетоводни стандарти (МСС), в т.ч. и Законът за счетоводството и цялата съпътстваща нормативна уредба. Отдадено е значение и на изискването за оповестяване на нефинансовата информация към годишните финансови отчети, съгласно нормативните изисквания. Тези задълбочени изследвания дават увереност за доброто познаване на проблематиката в изследваната област.

За достигането до фундаменталните изводи в изследването е използвана разнообразна методика (индукция, дедукция, исторически подход, нормативен подход, научно изследване на библиографски източници, емпирично проучване, сравнение, анализ и синтез) в дисертационния труд, която е позволила успешното решаване на поставената научна цел – извършен е анализ на изискванията за оповестявания по НСС, и на техният практико-приложен характер за да се идентифицират проблемните области. В резултат от тези действия са предложени решения и насоки за подобрения.

4. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационния труд е с обем от 154 страници. Съдържанието е структурирано от: увод, основен текст изведен в три глави, изводи, заключение, списък с използвана литература и приложения. Изложението във всяка глава е обособено в отделни точки, които са коректно озаглавени и свързани по между си. Таблиците, подкрепящи отделните части на изслед-

ването са със значителен брой и предоставят ценна информация, а представения в края библиографски списък на използваните източници от различно естество наброява общо 127 източника (български, чуждестранни и от интернет).

Основната работна хипотеза в дисертационния труд, е, че изискванията за оповестявания във финансовите отчети на малките предприятия, съгласно българското счетоводно законодателство и НСС, не са подходящи за съставянето на адекватни финансови отчети. Поради тези обстоятелства се прави предложение да се подобрят действащите стандарти, като се регламентират по-важните оповестявания нужни за финансовата отчетност.

Уводът включва: актуалност на темата и значимост на изследвания проблем; обект, предмет, цел и задачи на научното изследване; теза; използвани изследователски методи; ограничения на изследването. В увода на дисертационния труд правилно са формулирани обекта и предмет на изследването. Като обект на изследване е посочено оповестяванията във финансовите отчети, съгласно НСС. Предмет на дисертационния труд са проблемите при оповестяванията във финансовите отчети, съгласно изискванията на НСС.

Добро впечатление прави, че в рамките на съдържанието са внедрени таблици, които онагледяват представената информация и подкрепят изложението на докторанта. Положителен момент в дисертационното изследване е, че преди заключителната част са формулирани общи изводи, базирани на направените анализи и решенията практико – приложни и научно – приложни задачи. В заключението на дисертационния труд се правят обобщения по цялостната работа за неговото разработване, както и анализ на резултатите от научното изследване и тяхното практическо приложение. Очертани са направленията за бъдещи изследвания и действия по темата, и са отправени препоръки към конкретни институции. Дисертационният труд по обем и структура е логично структуриран. Като се изхожда от заглавието на темата и изложението в рамките на неговото съдържание, се установява, че е налице нужното съответствие между тях. Съществува баланс по отношение на обема на отделните части на представения дисертационен труд. Предложената структура на научното изследване отразява както теоретичните, така и приложните въпроси по изследваната тематика. Що се отнася до приносите, трябва да се отбележи, че в дисертационния труд се съдържат достатъчно различни по характер и значимост приноси и приносни моменти. Представеното емпиричното изследване допринася за тези констатации към момента. Приемам научно-приложните и практико-приложните приноси, към които докторантът има претенции.

4. Препоръки и въпроси

Въз основа на моята положителна оценка за разработения от докторанта Янка Димчева Айвазова дисертационен труд, искам да отправя препоръка за задълбочаване на нейните изс-

ледователски търсения в бъдеще: да се фокусират и към въпросите, свързани с отчитането във връзка с устойчивостта, която ще задължи малките и средни предприятия да я оповестяват в техните годишни финансови отчети.

Въпроси към докторанта: 1. Дигитализацията на документацията съществена ли е и за оповестяванията във годишните финансови отчети, независимо от вида и големината на дружествата ? 2. Какви методи и подходи могат да се приложат за подобряването на киберсигурността в счетоводните предприятия, както и в публичните органи, които разполагат с подобен тип документация ?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предвид дългогодишният професионален опит в областта на счетоводството, и изпълнението на всички нормативно установени изисквания за разработване и защита на дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“, съгласно изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав във „Висше училище по застраховане и финанси“ – гр. София, и с оглед на цялостния анализ на представеното научно изследване, давам **положителна оценка на дисертационния труд и гласувам положително „за“ присъждане на образователна и научна степен “доктор” на Янка Димчева Айвазова** в Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление: 3.8. Икономика; Докторска програма „Счетоводство, одит и анализ“.

гр. София
22.05.2024 г.

Изготвил становището:

.....
Доц. д-р Дияна Банкова